

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:	Felelős szerkesztő: Fehér János.	Főmunkatárs: Révész Lajos.	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint
Égész évre 4 frt	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.
Fél évre 2 „	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címelve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		Lapunk számára hirdetésért elfogad a „Reuter Igyúrnok és a Magyar Távir. Iroda” hirdetésért Budapest, Grantos-utca 1. szám.
Negyed évre 1 „			

Az iskolai év elején.

Iskoláink ismét benépesedtek. Jó és helyes dolognak tartjuk ily alkalommal egy kis elmélkedésbe bocsátkozni, különösen most, midőn hazánk ezeréves fennállásának örömnepét üljük.

Csak egy pillantást kell vetni hazánk ezeréves műveltség-történetére, a mely az országos kiállítás egész teljességén tényekben szemléltethető, hogy belássuk a tudásnak az élet minden terén nélkülözhetetlen szükségességét. Az elmúlt ezer év alatt is művelődésre való képességünk s e képesség folytonos fejlődése, a tudás minden terén való korszerű előhaladásunk voltak azon tényezők, melyeknek legtöbb része van ezeréves életünkben. Voltak idők, mikor Európa szeme megakadt Magyarországi kultúráján s voltak idők, mikor baltorsunk csapásai alatt elhomályosult kultúránk s még a szomszédok sem veték rólunk tudomást. Most ismét oly fényes kort él nemzetünk, mikor az egész művelt világ szeme rajta függ, s a világ meglepetéssel kénytelen elismerni, hogy Magyarországi a kultúrállamok sorában halad s kiveszi a maga részét azon küzdelemben, mely az emberiség előhaladása érdekében foly.

Óh, sok sok év óta, lehet mondani, több mint négyszáz év óta ma vagyunk ott, hogy kultúránkat nemcsak észreveszi a világ, hanem meg is dicséri. Sokat kellett e kor elfövteteleért a nemzetnek küzdenie; a nemzet összes szellemi és anyagi erői, összes erényei küzdtek ki a diadalt. Nagy felelősség fekszik tehát a mai kor nemzedékének azon részén, melynek nemcsak arra kell hivatva lennie, hogy hazánk s nemzetünk kultúráját mai magaslatán megtartsa, hanem arra is, hogy azt lépésről-lépésre előre vigye. De a felelősség rajta fekszik nemcsak a mai ifjúságon, hanem a teljesen felnőtt társadalmon is, mert ennek kötelessége irányítani az ifjúságot.

Legyen élő öntudattá mindenkinben, hogy mindenkinek tanulnia kell, még pedig annyit és addig, a mennyi kinek-kinek céljai elérésére szükséges, s a meddig kinek-kinek választott pályája megköveteli. Nincs az életnek egyetlen

foglalkozásneme sem, mely a tudásnak bizonyos mennyiségét ne igényelné, s e célból a tanuló bizonyos fokig ne követelné.

Legyen meggyőződve mindenki, különösen az ifjúság, hogy nemcsak annak kell tanulnia, ki iskolába jár, hanem annak is, ki nem tartozik tulajdonképen egyik iskola növendékei közé sem; sőt tulajdonképen épen ennek kell csak igazi öntudatossággal tanulnia. Ne gondolja senki, hogy csak az tanul, ki elemi iskolába, gimnáziumba, reáliskolába, polgári iskolába, vagy a szakiskolák bármelyikébe jár; hiszen ott van az iparos gyerek, kinek ugyancsak kell tanulnia iparágát, főleg akkor, mikor az alsófokú ipariskolából kikerülve, segédmunkássá, vagy éppen önálló iparosná lesz; ott van a kereskedő is, ki akkor tanul legtöbbet, mikor elméletben nyert ismereteit gyakorlatilag kell alkalmaznia. De így van ez a tudományos pályákon is.

Vésdőljek tehát idejekorán az ifjúság tudatába, hogy a tanulás oly föltétlenül szükséges eszköz az életben mindenkire nézve, melyet elodázni, nélkülözni nem lehet. Ezt oltsa a felnőtt társadalom minden lépten-nyomon az ifjúság lelkébe.

Bárgy ember az olyan, ki a tanulás föltétlenül szükségességét be nem látja s gyermekei, vagy az ifjúság előtt ebbeli nézetének kifejezést is ad, sőt saját gyermekei előtt hangoztatja, hogy így úgy nem szükséges a tanulás, megelégteljen ti anélkül is! És ez nem meseállítás, hanem sokszor ismétlődő tény. Nos hát, ilyen egyének nevelhetnek-e derék, jóra való ifjakat? Megteszi-e az ilyen családapa kötelességét maga, családja s nemzete irányában?! Soha, soha!

De nemcsak tanulni kell, hanem az ifjúság erkölcsiségének bizonyos magas színvonalon is kell állania. A magas színvonalon álló erkölcsiség magában foglalja a jellemtisztaságot s mindazon erények összegtét, melyek az embert emberré, a hazafit hazafivá teszik.

Szülők, nem szülők, a társadalom egyetemében és részeiben mind oda törekedjenek, hogy az ifjúság erkölcsé tisztá legyen. A tisztá erkölcs nemcsak az egyének igazi ékessége,

hanem, mint a köllő mondja: minden ország támasza s talpköve is egyszersmind. Ne engedje tehát senki az ifjúságot az erkölcsatlenség útjára térni. Semmi rossz szokás ne férközhessenek az ifjúhoz! Bárgy lelkű szülő az, ki a legnagyobb gondnal nem igyekszik szokásokban, tiszta erkölcsökben nevelni gyermekeit, hanem léhaságra szoktatja, léhasokadából mely körülmény letörli a gyermekkedély zománcát, a gyermeket nagyözvő, elbizakodottá teszi. Pedig ilyen szülők is vannak.

Komoly, szorgalmas, kitartó tanulás, tiszta erkölcsiség. E kettő vésdőljek úgy az ifjúság, mint az azt magába foglaló társadalom lelkébe. Ez irányítsa az ifjúságot s a társadalmat minden egymásrahatásában. Ezt követelmek megönmagunktól, s legyünk meggyőződve, hogy ha e két nagy, sokszor hangoztatott, de épen azért már meglehetősen elkopott két fogalmat erőteljes életre bírjuk költeni, — szebb lesz a jövő ezerév, mint az elmúlt volt.

A Vaskapu ünnepe.

Titáni munkát végzett a magyar nemzet ereje és intelligenciája.

Titáni munkát, melynek elvégzésére két ezer év hiába pazarolta el emberek és aranyak millióit, titáni munkát, melynek babérajárt hiába küzdöttek a római császárok vaskemény, marcona légioi is, a melynek elvégzésére hiába szövöttek Európa nagy nemzetek legjelesebb mérnökei, vízépítő technikusai.

A magyar nemzet elvégezte a munkát. Ott ahol Traján és Hadrián római császárok véstek maguknak emléket a sziklaszoros óriás köveibe és ahol a római munka és akaterő nem boldogult a természet retgeteg őseréje fölött — most már akadálytalanul rohan a Duna hulláma lefelé, s akadálytalanul járnak a leghatalmasabb gőzhajók is azon a nyílt úton, melyet a magyar technikusok vertek a Duna medrében, a sziklák, télelmes zuhatagok, fenyegető zátonyok egész sora között.

Ennek a munkának elvégzése volt minden idők

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Megtörtént

— Dráma prósbán. —

Irtá: D'Amant Leo.

Sehol annyi vad a cserjésben mint nálunk
Sehol annyi vadász lesben mint nálunk
Ez a szerelem

I.

Danió Leo második fegyvergyakorlatának a derekán volt, a mikor egy őrtárat alkalmával mód felett megszomjújva az ütemti kastély kapuján befordult 12 huszárral és a hős arnyas udvarban abszint-kommandírozva, pihenőt tartatott. Maga ezalatt a tornácra nyíló ajtó felé haladt, a mikor egy gyönyörű 17 évesnek látszó, neglészbe bújó kis babát pillantott meg, ki udvolesére jött.

— Csókolom a kezeit — Danió Leo vagyok, a 9. huszár ezred tart. hadnagya — jobbját katonas négedséggel sapkájához emelé, mialatt alpakka sarkantyúit, amegy huszárosan verte össze.

— Örvendek — szólta a kis lány; (önök igen tisztelt olvasóim annyi iruló-piruló lányról olvastak már, hogy kis fantáziával maguk elé varázsolhatják a képeit).

— Egy korty vizet, bájos angyal, ha azt nem akarja, hogy szomjan haljunk.

— Egyedül vagyok teljesen, nem tudom szabad-e nem-e, de a szívem; a lelkem — sietett magát helyreigazítani, nem engedné, hogy

— Ugye? tudtam! kiáltott a hadnagya, s egy ugrással benn volt vad szomjúsággal felhőrpinté a nyújtott pohár tartalmát, és aztán kissé kihúzta magát, leült.

A kis bakfis lány nem tudott mit csinálni, látszott hogy hasonló helyzetben még nem volt, vele szemben foglalt helyet, és, nem szölt egy szót sem.

II.

Adva van egy huszártiszt meg egy egyedül otthon lévő kis leány, nem nagy, problémát megfejtő, tehetség kell ahhoz, hogy kiki etalálja mi történt:

A hadnagya nem ment recognoscására, mint ez a parancsban volt, sőt ellenkezéssel, legényeit a cselédség lakosztályába helyeztette el, maga pedig meghívtas nélkül a kastélyban maradt egyedül a kis leánynyal.

Csók, ölelés, suttozás volt — quantum satis.

De mint minden a világon véget ér, úgy e mennyországbeli állapotok is megszűntek — hazajöttek; és a kisasszonynak, Rózsikának, ismét vissza kellett vonulnia lakosztályába — a gyermekszobába, mert tudni való, hogy — nem akarunk indiszkrétnek lenni, így hát csak a keresztnevet áruljuk el — Rózsika a gyermekek felügyeletével volt megbízva.

Fogatkozások, esküvések. »Visszatértek«, enyém, tied és a többi eléggé ősmert kitételek, hiány nélkül

elmondattak mindkét részről. Pár perc múlva »Vigyázz«, »Indulj« s csak a távolodó kalvarkade patkódübürgése volt hallható.

III.

A fegyvergyakorlatok is véget értek. A kevéssel ezelőtől még harcra kész ifjak, mint visszatértek csönés családai otthonukba, vagy polgári foglalkozásukhoz, szóval minden a régi kerékvágásba ment.

Danió Leó még néhánykor átlatogatott az ő kis Rózsikájához, midőn egy szép napon arra ébredt, hogy a lány a kastélyból eltűnt, nem tudja — hová.

Egy vén anyóka azt mondta, hogy látta Rózsikát a mint cókmojkját összeszedte, kocsióra lútt és csak annyit mondott, megyek a halába, nem akarom, hogy megdudjék áldott jóakaróm bukásomat!

Danió Leót szörnyen meghatotta ez a história; kutatott, keressett hiába. Idővel elfeledte az egész dolgot, nem is gondolt már rá. Hogyne, hisz fölítette az isten a dolgát, tizennyolc év alatt államügyész lett, az ügyészi kar egyik legtehetségesebb tagja volt, szerettek is, úgy fölebbvalói, mint azok a szomorú alakok, akik eleje — a vaddalott padjára — kerültek. Mert habár szigorú volt és megrendíthetetlen, mégis ott ahol azt helyen valónak látta, oly humánus tudott lenni, mintha ő volna a védő ügyvéd, és nem a közválló. A ridet bettüket — melyek a törvénybe foglalvák — néha olyképp magyarázta, applicálta, hogy azok mintha életre kelnének, jóságos, kegyes életre

nagy mérnököknek legnagyobb idealja. Vásárhelyi Pal és Szechenyi István gróf e század elején éveken át munkálkodtak e hatalmas feladaton. Ki is jelelték a módját, az egyetlen lehetőséget, a melylyel itt a természet alakulása fölött győzedelmeskedni kell — agálták, írták, gyűjtötték munkát és pénzt, de kárba vesztett minden, mert az akkori munkaerővel lehetetlen volt megközelíteni a víz alatt rejtőző félelmes szirteket, ezernyi évek hajósainak rémeit és ellenségeit.

A pénz, a mit beleölték, elveszett, de az eszme, a munka magja megmaradt. Azok a tervek, melyek e század elején készültek, még a jelenkor technikusainak is irányadónak szolgáltak s ez alapon indult meg a további tervezgetés a természet elleni nagy hadművelet kirajzolása papíron és számokban.

A munkához újabb lökést a berlini kongresszus adott, mely Magyarországot bízta meg a Vaskapun-szályozás keresztülvételével, hogy a Nyugat és Kelet kereskedelmére nézve óriási fontosságú nagy víziutat végre megnyissuk a hajóközlekedésnek.

Ez a megbízás eszentül becstelenséggel köteleseggé tette a munka elvégzését. Még csak a nagy koncepciók és a merész kezdeményezés embere, meg az alkalom kellett hozzá.

A nagy koncepciók és a merész kezdeményezés embere megjött a Gondviselés kegyelméből.

Ez az ember Baross Gábor volt!

És megjött a magyarok jó istenének áldásából a jó alkalom is.

Ez az alkalom a millénium!

Ilyen kultur-munkálat kell befeczejni az ezer esztendő, hogy Európa népeit figyelmeztessük arra, hogy itt egy oly nemzet lakik, amelynek van elég ereje ahhoz is, a mit nem tudtak elvégezni sem a római legiók, sem két ezer év összes nemzedékei.

Baross kiadta a jelszót, s az ő erős kezében olyan rohamosan folyt a munka, hogy az országgyűlés megszavazta a 15 milliót, a miniszterium elkészítette a tervét egy év alatt s még az év őszén a nemzet nagy örömrivalgása és egész Európa figyelem közt maga Baross Gábor nyomta meg azt a villamos csengettyű-gombot, mely az első, roppant sziklatömböt robbantatta ki a Duna mélyéből.

Baross sietett, talán érezte, hogy sietnie kell, mert kidől a munkában, s nem érthette meg a végét a hatalmas nemzeti munkának.

Mi hála Istennek megértük.

Millió, meg millió méterezésre megy az a kötömeg, melytől a Duna mélyéből kirobbantották, kizúzták földrengtől kalapáccsokkal száz méterezésű vésőkkel. A Duna medre megtisztult; egész hegyeket hordtak el a helyükről s terelték másfelé, a hol ismét gátat építettek beléle a rohanó és mindent elpusztítani akaró vízáradat ellen.

A munkát azonban befeczeztük. Megértük azt a hatalmas pillanatot, amit a híres Mont-Blanc-alagút építői éreztek és átélték, mikor a két feől egymásfelé haladó alagútban az utolsó szikla is ledől s a kétfeől

összetalálkozó emberek örömkönnel sirva borultak egymás keblére.

Ilyen pillanat lehetett az, mikor a másfelé terelt Duna folyó hatalmas zsilipeit felrobbantották s a rohanó hullámok mint valami bős hadsereg ülvölve tértek vissza régi, de immár megmélyített, kiszélesített és hajózhatókká tett medreikbe.

A magyar vízépítők csodaművet alkottak.

Tavaly a német császár hívta meg a világ nemzeteit, a kieli csatorna megnyitására s a világ egyik csodájának kiáltották ki azt a munkát, mely tisztán a német technika diadala. Mennyivel nehezebb volt a mi munkánk! Ott csak a puha anyaföldet kellett kotorni, a melyt a munkás láthatott, ásóval, csákánnyal megközelíthetett. Itt a hullámok alatt rejtőző, láthatatlan vaskemény sziklakat kellett lebontani és kihordani a Duna medréből. Az a munka ott Kielben elkészült 80 év alatt, a miénkhez öt esztendő elég volt, s ma már mi hívjuk Európát a magyar vízépítők diadal-ünnepére.

És nekünk még egy diadalunk van ebben.

A magyar nemzetre nézve beláthatatlan közgazdasági fontossággal bír ez a mű, mert a magyar nemzet a neki adott jognál fogva, a réz rótt kötelességnél és a becstelenséggel és diadalal elvégzett munkánál fogva uralkodik az Alduna legnagyobb hajózható vízi útján, mely a Nyugat kereskedelmé a Kelet felé.

Nemzetközi egyezmények a Dunát szabad kereskedelmi úttá teszik mindenkire nézve, de a nemzetközi egyezmény a Vaskapu megnyitóját uralkodóvá teszi azon a folyamrészén, a melyt saját erejével, saját anyagi kockázatával és saját tudásának javával megnyitott a közlekedésnek, minden időre.

A Vaskapun át minden idegen hajó vámot fizet a magyar nemzetnek s minden magyar hajó vám nélkül haladhat el a magyar áruikkal. És éppen ebben rejlik a közgazdasági diadal.

Ami idegen cikket visznek a sokkal olcsóbb vízi úton lefelé, az megvámolva jóval drágábban kerülhet az aldunai országokba, míg a magyar ipar gyártmányai, a magyar föld terményei nagy kedvezményekben részesülnek s így olcsóbb áráikkal uralkodni fognak az aldunai piacokon.

Ez a mi jutalmunk a nagy nemzeti munkáért,

A jövő hónap végén világra szóló ünnepen adja át a magyar király a szabad vaskaput a viláfgalornak. Vendégeink lesznek idegen uralkodók, a német császár, a román és szerb királyok, a nagyhatalmak követői, a magyar nemzet kitüntetői s nagy ünnepen s Orsova történelmi nevezetességi vidéke ismét egy nagyjelentőségű esemény színhelye lesz. melyet nemcsak a nemzet története fog diadalként följegyezni, hanem a világ krónikásai is.

És föl fogja jegyezni a krónika azoknak a magyar technikusoknak a nevét, a kik e titáni munkában a magyar nemzetnek szereztek diadalt, nagyobbait mint egy véres háboruban való diadal — mert ez a munka a békének munkája volt, a nemzetnek békeje érdekében.

Hála nekik, a kik a munkában közreműködtek.

Hála a zsenialis mérnököknek és hala az utolsó kökötő, teherhordó munkásnak is, mert mindenkiük munkája dicsőséget hozott nekünk, dicsőséget a magyar nemzetnek.

És a mű hirdetni fogja öröklet, nemzeti intelligenciánkat és alkotókészségünket s örök időkre áldása lesz a magyar iparnak és kereskedelemnek.

Úgy lesz, mert úgy akarjuk!

Gelléri Miksa.

Buza és papirusz-buza.

Iria: Bernát István.

I.

Ebben a pár szóban két ellentétes tábor törekvései, két különböző világ harcai domborolnak ki.

Az egyik oldalon állnak az arca, a kiknek meggyőződése, hogy minden becseletes munka érdemes az ő jutalmára és ha ez megvonjuk a munkástól, megzavarjuk nem csupán a közgazdasági életet, hanem ellentétbe helyezkedünk az erkölcsi rend parancsaival is. Ezek nézete szerint, ha másként nem megy a dolog, a kormányknak is be kell avatkozni, mert kötelessége a közgazdasági életnek és nemzeti fejlődésnek alapját biztosítani.

A másik oldalon állnak a »forgalom szabadságának» a »modern gazdasági élet» fejleményeinek érkei, a kik mindent jónak találnak, a mit ez a szabad és nem korlátolt tevékenység létrehoz. A szabadság érdekében ragadnak gyegvert, mert a szabadság a nemzetnek is legfőbb érdeke.

Kétségtől, de bizonyára csak addig, míg jogos érdeke nem ütközik. Az a szabadság, melyről itt szó van, megteszi ezt. Épen azért kell korlátokat vonni köré.

A helyzet.

Azoknak száma, kik a magyar mezőgazdaság helyzetét rózsásnak tartják, ez utóbbi idők eseményeinek hatása alatt erősen megapadt. Kevesen vannak, a kik be nem vallanak, hogy nagy és mélyreható bajokkal állunk szemben és még kevesebben, a kik azt hiszik, hogy gazdaságzatosság nélkülözheti az orvoslásnak az eddiglinl hatályosabb módját. Az, hogy országok gazdái talán még a miénknl is rosszabb helyzetben vannak, nem teszi enyhébbékké a mi fájdalmainkat, nem orvosolja bajainkat. Nem aszítja a tönkremenők számát s a kivándorlókat legióit. De a nyugati, iparban erős államokban, nincis is egy minden kockára téve mint nálunk.

Körülbelül két éve annak, midőn a magyar agrármozgalom újból életre ébredt és törekvéseinek jogosultsága, benső igazsága nélkül bizonyára nem fejlődhetett volna oda sem, a hol ma áll. Ha más nem, a súlyosuló helyzet fog reá kényszeríteni arra, hogy a megkezdett irányban, az akadályok és féltelmegezésok dacára is tovább haladjunk. A bajok csomója a termények árának hanyatlásában van, a föladat ezek okainak földterítése és az orvoslás módjainak kijelölése.

Emlékezzünk csak egy kissé vissza a közelmultba.

Két évvel ezelőtt a gazda helyzete már nem volt jó. A buza ára folytonosan esett, szállott alá. Ezt

— Hát mért nem mondta azt előbb?

— Mert az esetleg inhyíthett volna az ítéleten, s éppen ezt nem akartam.

Az elnök elvette a fényképet, s meggyőződött a fú állításának valóságáról, s így kézzel-kézre ment, míg végre az ügyészhez jutott.

— »Szent Isten« — kapott a fejéhez Danió Leó — hisz ez az én képem, Rózsikának adtam ezelőtt 18 évvel. »Gyermezem, fiam...« sottogta, s leszált emelvényéről, hogy a csudálkozó vádolt felé köszödjön. Az elnök-bíró nem tudta mire magyarul a kövülő hirtelen elágyulását, oda szólt.

— De ügyész úr...

— Úgy?!... — és fölegyenesedett, és az egyik szuronyos őrt maga mellé intve, kiadta neki az új fogolyzámot, melyet az elítélt számára regisztrált, és szigorú kemény hangon rendelkezett: — 1763. adjak át a fogházfelügyelőnek, hogy még a mai nap folyamán vitessék a siralomházba; értette? Mehetnek. — Könyörögném a képet... — szólt a falhérr elítélt, ki már minden inában reszketett, el akarom vinni magammal még utolsó utamra is, ha én függök, sorsom és anyám sorsának értelmi szerzője osztoskodjék legalább sorsomban, ha már nem tudtam kiletét kipuhatólni. — Itt van, vigye, fürméd rá az ügyész, miatt a kemény, köszívű embernek egy könnyeppel jelent meg szemében — ki tudja hány év óta először.

— A szegény ügy elvittek — azóta se látta, felakasztották; — a kegyelmikérvény, melyről senki sem tudta, hogy ki írta, két nappal az ítélet végrehajtása után érkezett le, az akasztófát 10 évi fegyházra változtatták át, — de hát már későn volt.

ki kell végképp irtani, nehogy másokat is megmételjezen; kérte a vádolt halálraíltését.

A védő ügyvéd felhozott minden rendelkezésre álló argumentumot, s a vád és védbeszédet után a törvényszék visszavonult ítélethozásra; hogy egy kis negyedóra letelte után ismét megjelenjen és ő felsége a király nevében kijelentse, hogy Karvi Leót szándékos emberölés vétke miatt, a törvényszék vétkesnek találta, és tekintettel ama körülményekre, hogy inhytő körülményt, melyet esetleg méltányolni lehetett volna egyéj sem találtak, ellenben súlyosbított egész serget, s így a legnagyobb büntetést, a kötélt által való halált, tartották megtéltőndőnek. A vádolt nagy egykedvűen hallgatta végig a hosszú indokolást és végül az elnök felszólításra, erős hangon azt mondta; megnyugsom, a kir. törvényszék bölcs ítéletében.

— A kir. ügyész úr? kérde az elnök.

— Megnyugsom: volt a válasz.

— Tek. kir. törvényszék — hozakodott elő Karvi Leó, nem tudom van-e jogom még néhány szó erejéig türelmeik igénybe vennem, de nem lesz érdektelen, a mit elmondandó lesznek.

— Beszéljen, de csak röviden — szólt az elnök.

— Most jögerősen elvagyok itélve, elmondhatom azt is, hogy azt a fényképet, mely előttünk vakságomban édes jó anyám halálának közvetlen okozója, megtaláltam. Megtaláltam — bár nem úgy lett volna. Istenem, istenem! mit tettem... A kép itt van, s ezzel kabátja belső zsebéből kivett egy elmosódott kopott katona fejet, melynek hátlapjára csak ez volt írva.

Szeressz — Szeretlek.

Leó.

Alul pedig ceruzával a pontos dátum.

tudta mindenki. Az okok kutatását azonban, legalább nálunk, alig tartotta valaki érdemesnek a munkára. Volt egy nagyon kényelmes úrry, mely menedékkül szolgált: a túltermelés. Ez könnyű megfajtése volt a mutatókhoz bajnak. Nem igényelt semmi kutatást, hiszen a lapokból naponta lehetett értesülni az Egyesült-Államok és Argentína termelésének csodálatos emelkedéséről. Sőt ha kellett a kelet-indiai ryot s az ausztráliai quatter munkáját is bele vonták a játékba, hogy segítsen elhittetni velünk azt, hogy a baj oka a gazdák munkássága és növekvő szorgalma. Hány magyar gazda akadt, a ki vállalkozott volna reá, hogy ezeknek az ámitásoknak jogosságát vizsgálja, a ki oda kiállt volna véreinek, hogy túltermelés nincs, mert az emelkedő termeléssel, még inkább szaporodó fogyasztás áll szemben? Ha akadt volna is ilyen, mit ért volna egy magában e cáfolás, ha az árak esésének okát adni és rajta segíteni nem bírunk?

Közéletünk folydogált a régi mederben. 1894-ben azonban a buza ára q-ként a budapesti piacon már a 7 frton alól maradt, a mi szegyet utótt a legkézbesebb honpolgárak fejébe is. Kezdték világossá lenni, hogy itt nem muló bajjal, nem rövid időre terjedő árbannyalással állunk szemben, hanem van valami démoni erő, mely a föld mivelőit megfosztja munkájuk jutalmától és tenni kell ellene, vagy elveszti jövedelmességét az a kereseti ág, mely nálunk a mezőgazdaságnak legerősebb oszlopa. Több mint 3 millió hektárnak, a magyar föld színe-javának jövőről van szó s 40 millió q. termést véve föl, kiszámíthatjuk, milyen összegek elvesztését jelentenek nekünk minden forint, melylyel a buza ára hanyatlík.

Ez a terjedő nézet megzavarta közéletünk vezetőinek nyugalmaát és ennek kell tulajdonitanunk, hogy az az értekezés, melyet két évvel ezelőt a "Buza árak"ról közzé tettem s a mely egy részről a túltermelés elméletét cáfolja, másrészt pedig a börzén üzött különbözőzeti játékok hatásait írja le, figyelmet érdemelt és befolyt a gazdasági közvélemény alakulására. A mi nem kis eredmény.

A magyar nem kereskedő nép. Nincs sem érzéke, sem hajlama e foglalkozási ág iránt. Még kevésbé hajlandó arra, hogy a piacok helyzetével s az utalokkozó viszonyokkal elméletileg foglalkozék. Ép ezért nem igen tudja elhinni, hogy árakat csinálni lehet. Az ő szemében azok alakulása olyan tényezők munkájának eredménye, melyeket megváltoztatni senki sem tud.

A magyar nem is sejti, hogy ebben az irányban is mennyit haladtunk s épen azon országokban, melyek e téren irányt adnak, milyen hatalomra tettek szert azok, a kik a piacon előbb is a legerősebbek voltak s ma már azok urainak tekinthetők. Nem törődünk azzal, kik és hogyan fonják azokat a finom szálakat, a melyek bennünket megkötnek és boldogulásunkat akadályozzák. Távol országok gazdasági fejlődését kellett volna ismernünk s mi igazában véve kevés gondot fordítottunk a saját magunkéknak ismeretére is. Azt hittük, hogy a föld gazdasága, művelőinek fokozódó szorgalma minden körülmények között biztosítja nekünk a jövőt és a boldogulást.

Ma azonban mindinkább szaporodik azok száma, a kik belátják, hogy eső és napfény, az éredő kalaszkok dúshozadéka keveset ér, ha az árak folyton alászállanak, a mint történik több mint husz év óta.

A beavatottak tudják, hogy ezek az árak nagyon sok esetben nem önként alakulnak, csinálják őket.

A szabad verseny a legerősebbek uralmanak ad helyet. Az izadó gazda és a szerény fogyasztó közé az árcsinálók élelmes, fúrge és folyton erősülő gárdája toladódik, a mely fölre kerekedik a termelőknék és kezében tartja a fogyasztókat.

A szervezet, amellyel ez elérhető, nagyon finom, bonyolult, megértése odaadást kíván és épen ezért idő és kitartás kell ahhoz, hogy a közönséget meggyőzzük arról, hogy az árakat csinálni lehet, sőt csinálják is. Anyira már vagyunk, hogy közvéleményünk tudatára jutott a kérdés fontosságának és keresi a további fölvilágosításokat. E vágya annál inkább nő, minél inkább esik a buza ára. Pedig az esik folyton-folyvást. És minden valószínűleg szerint esni fog tovább. Elérkezünk arra a pontra, hol a közvetlen veszély érezte az alvókat nemcsak fölébreszti, hanem tette is bírja. Ez a pillanat nekünk úgy látszik, nincsen messze. Magunk részéről óhajunk hozzájárulni, hogy mielőbb elérkezzék.

Az ok.

Több ízben változtuk, mi az oka annak, hogy sokan az árak csökkenését az aranyváltatunak tudják be, most az árcsökkenés másik okával a papiros-buzával folytatott üzletekkel foglalkozunk, úgy hogy azok szervezetét megvilágítva utaljunk arra, mint folynak ezek be az árak csökkentésére.

E két ok nem zárja ki egymást. Nem, főleg a

buzánál, a mire e helyen előbb sorban lesz figyelmünk. A bimetalisták számítása szerint 1873 óta az árak átlag 44%-al hanyatlottak, a buzáé azonban 66%-al esett, mi arra mutat, hogy itt más oknak is kell működnie, mint az aranyváltat. Ez az ok az, a mivel e helyen foglalkozunk. A különbözőzeti játékok kiterjed ugyan más dolgokra is mint a buza, de egyenlő sem oly általános és nagy jelentőségű, mint ennél, hatása tehát ennél érezhető leginkább.

Ha tisztán akarunk látni, akkor mindenek előtt meg kell szabadulnunk attól a téves feifogástól mintha a gabonapiacok — tőzsdék — ma is főleg a reális szükséglet kielégítésével foglalkoznának és főhivatásuk a fogyasztók ellátása volna. Ez ma már nagyon alárendelt fontosságú lett funkciójuk, mely a játék mögött háttérbe szorult.

Illó kitérni annak a kérdésnek fejtegetésére, miként?

A fejlődés első stádiumában a fogyasztó a termelőtől vásárolja a buzát, a mire szüksége van. A gazdasági élet azonban bonyolultabbá lesz. Szükség van a közvetítőre, ki fölkeresi a piacot, a hol legelőcsöbben vehet s a fogyasztót, ki legdrágábban vásárol. Ez egyénileg jövedelmes, a köznek szempontjából hasznos foglalkozás. Az árak egyenlősítését idézi elő az egyes piacok között.

A haladás azonban itt meg nem áll.

Az a szoros összeköttetés, melybe az egyes országok a vasut, posta és táviró útján jutottak, aránylag kikérülhetetlenül tette azt, hogy az árak az egész föld kereségén egy színvonal felé ne törekedjenek. A folyton csökkenő szállítási költségnek zavaró hatása napról-napra jelentéktelenebbé vált. Emellett a kereskedés fokozódó ambíciójának csekély lett az a hatás kör, melyet az áraknak ily módon, azaz térbelileg való egyenlősítésre nyújtott. Vállalkozott arra, hogy előre nyul és megállapítja előre az árakat. Ennek eszköze a határidő vagy terminizlet, melyet Amerikában options, Angliában futores néven ismernek.

A kereskedő megveszi a gazda buzáját azzal, hogy az ősszel átadandó át. Ez üzlet előnyös lehet az eladóra, mert nem kell bevárni az ősi idők eshetőségeit, a kereskedő speculatív tehetségének pedig az ősi konstallatio kiszámítása csaknem mérhetetlen teryt nyit meg.

Az üzletnek ez a formája husz év alatt, a mióta t. i. Amerika mint buzaexporteur nagyobb jelentőségre emelkedett, érdekesen módosult. A chicagói és newyorki Board of Trade-ek — Gabona börzék körül, igen megzaporodott azok száma, kik üzletet akarnak csinálni. Bármennyire emelkedett is az eke alvett terület, azok a milliók, melyeket az amerikai farmer termelt, nem elégtettek ki a kereskedők üzletkötési vágyát. A körülmények megszűltek az expedienst, megszűltek a határidő üzlet buzával buza nélkül. A börzén élők számát nem korlátozók többé a termés szűk keretei, meg van adva a csaknem korlátlan terjeszkedés lehetősége.

Hogyan?

Az a kereskedő, ki ősi határidőre vásárolt, gyakran jutott arra a meggyőződésre, hogy az árak a termés esni fognak. Az az ő nem lesz képes buzáját haszonnal eladni. Miként mentse meg magát a várható veszteségtől? Azokon a napokon, a melyeken emberünk, mondjuk Mr. Brown így tételődött, a "Change látogatói" közül sokan voltak hasonló véleményen. Lehetett venni buzát olcsón, a medvék napja sütött.

(Folyt. köv.)

HIREINK.

— **Miniszteri elismerés és köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Turócvármegyében három milléniumi iskolát állított fel és pedig: Hadvigán, Bristyán és Stubnyafürdőn. Ezen iskolák felállítására a vármegye hazafias és a tanügy iránt érdeklődő férfainak fáradozása után valósulhatván meg, most a miniszter úr ó nagyméltósága az illetőknék, és pedig: *Justh Ferenc* nagybirtokosnak a hadvigai és birstyai, *Zorkóczy Tivadar* főállami polgári és stubnyafürdői, végül *Boldis Ignác* állami polgári és felsőkereskedelmi igazgatónak, ezen iskolák felállítására és szervezésére körül kifejtett hazafias buzgalomkért, a megye kir. tanfelügyelője útján elismerését és meleg köszönetét nyilvánította.

— **A znióvarajai állami tanítóképződe igazgató tanácsa** folyó hó 14-én (hétfőn) Znióvaralján rendes ülést tart.

— **Tanári megbizatus.** A vallás és közoktatásügyi minisztérium dr. Blumentfeld Mór ügyvéd elkötöz-ködése folytán dr. *Beniczky Akost*, Turóc vármegye t. f. ügyjözjét bizta meg a turóc-szentmártoni felső kereskedelmi iskolában a közgazdasági és jogi tárgyakk tanításával.

— **Szabadságolás.** *Farvazdi József* turóc-szentmártoni állami polgári és felső kereskedelmi iskolai

tanár, ki betegeskedése folytán ez évi december hó elseje óta szabadságon van, szeptember elsejével kezdődő újabb félévi szabadságot nyert a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól.

— **Helyettesítés.** *Hodobay Mária* turóc-szentmártoni óvónő gyengélkedése folytán, ezei óvoda vezetésével Balzsanka Anna okl. óvónő bizatott meg.

— **Trágyalébe fűt gyermek.** A szülők vigyázatlansága miatt már számtalan gyermek nyerte korai halálát. Ennek tulajdoníthatja Gerber mosóci lakos is két éves kis gyermeke korai halálát, a ki a házy előtt magánosan téntferegven, bele bukott az udvaron levő trágyalébe s abba belefuladt. Falusi népünk rendszeren kevésbe veszi a szülők köteles felügyeletét s ha mezei munkára megy, gyermekeit felügyelet nélkül hagyja otthon. De rozg szokás és népnél az is, hogy a trágyadombot közvetlenül a konyhaajtó előtt, vagy ennek közelében alakítja, úgy hogy hasonló szerencsétlenség bármikor megtörténhetik. Nem ártana, ha a hatóság és tekintetben is kitéjesztené figyelmét az az udvarok tisztán tartására nagyobb gondot fordítana. Nem kell messze mennünk, magában Turóc-Sz. Mártonban is tudnánk példát mutatni arra, hogy egyik ház udvarából, a szomszédház udvarára átfolyik a trágyalé a mi közegészségi szempontból is megérdemelne a hatóság figyelmét. Hosszasabb kutatás és fáradság kikerülése végett tisztelettel kérjük városunk hatóságát, forduljon egyenesen hozzánk s mi legott megmutatjuk a közegészségre veszélyes példát.

— **Salicyl szájviz.** *Friedmann Mór* ruttkai gyógyszerész salicyl szájvizére pár évvel ezelőt felhívtuk utól olvasó-közönségünk figyelmét. Az óta e szájviz általános kedveltségre tett szert s valóban óhajandó volna, hogy a nagy reklamákkal ajánlott drága szájvizeket ezen olcsó s kellemes hatású szájviz a használattal teréről leszorítsa.

— **Búcsúzás.** Miután hivatásom még f. hó 1-én elszóllított Turóc-Szent-Mártonból, hol három évig működtem, lehetetlen volt kártarsaim, barátaim és jóakaróimtól egyetlen búcsút vennem, miért is ezen az úton mondok Isten hozzádot és kérem mindnyájukat, hogy tartsanak meg szives emlékeztetükben. *Bátori Armin*, dévai áll. főreáliskolai tanár.

— **A Budapestre ellátogató közönség** egyet ne mulasszon el megszerezni: a maga képmását, hű fényképét, a mely sokkal művésziessébbben készül Klöz György műtermében (VII. Városligeti fasor 49. szám) mint a főváros fényképészeinek legtöbbjénél. Elsőrangú művésznők, az előkelő világ és a polgárság nagyszámú megrendelése bizonyítják, hogy Klöz kitűnően dolgozik.

— **A II-ik magyar gazdtisztai kongresszusra** való jelentkezés határideje f. hó 10-én lejárt. Tisztelettel felkértem tehát mindazok, kik e kongresszus iránt érdeklődnek, hogy bejelentésüket egykezzenek a lejártai határidő előtt a rendező-bizottság irodájában (Budapest, IX. Lónyay-utca 7. sz.) teljesíteni, mert különben a rendező-bizottság nem lesz azon helyzetben, hogy a kitálasba helyezett kedvezményeket a később jelentkező tagoknak is megszerezhesse.

— **A kiállítási igazgatóság** tárgysorsajátékot rendezett, melynek jövedelméből 80% a hazai ipar egélyezésére fordítatik. A játékterv szerint 19848 kiváló műizlet mutató ipari, illetőleg háziipari tárgy soroltatik ki 160.000 korona összértékben. A főnyeremény 20.000 koronával van előirányozva. Van még 10.000; 6000; 2000; 1000; 400; 200; 100; 10 stb. koronás nyeremény, melyek közül az első tizenhárom nyereménytárgy értékét a nyerő 20% levonás mellett készpénzben is atveheti. A húzas a m. kir. lotteozgatóság közbenjárásával f. évi október hó 1-én fog megtartani s egy sorsjegyenek az ára 40 fillér (20 kr.) Ezen sorsjáték, tekintve annak nemes célját valamint a húzas által nyújtandó előnyöket, amennyiben a befolyó összegnek 80%-a a játszó közönségnek visszaadatik, a támogatásra kétségen kívül igen érdemes. A sorsjegyek akár az igazgatóságtól közvetlenül avagy a főelárusító helyen, Budapesten IV. ker. Karolyi-körút 24. sz. alatt vehetők meg. A sorsjegyek a készpénz előzetes beküldése mellett bérmentve küldetnek meg.

— **Az ezredéves kiállítás** alkalmából általános elismerésben részesült *Kajári Deszö* (Budapest, Dorottya-utca 9. sz.) kizárólagos karlsbadi cipóraktára, hol nők, urak és gyermekek részére a legkittünőbb és legutányosabb árú nagy választékban kaphatók és mérték után készíttetnek.

— **"Plastikon"**, az a fiatal vállalat, a mely az ezredéves kiállítás látványosságai közt az első, ma már találkozó helye a vidékieknek. Ötven krajcárért káprázatos látványosság jut a látogatóknak.

— **Gabonázlet.** (Reich Jenő és társa heti jelentése.) A külföldi piacokon az üzletek szűk keretek között mozognak, az irányzat különböző. A mult hét szilárd hangulata csak részben tarthatta fenn magát; a spekuláció és export alig vesznek részt az üzletben. — **Búza** a hét kezdetével jó keresletnek örvendett, de később alább szállott. Árak 10—15 krral csökkentek. — **Rozs** kezdetben szilárd irányzatot követett. A hét elejével 6.25—30 frtot, végével 6—10 forintot fizettek. — **Arpa-Zab** változatlan. — **Tengeri** 3.8.)—85 frton kelt el.

Irodalom.

Ünnepnapok, magasztos, szép és lélekemelő ünnepnapok folynak le mostanában az ország szívében és azokról a »Képes Családi Lapok« képmen és írásban mindig híuen és kötelességszerűen beszámol. Ez ugyan nem érdem, de hazafias kötelesség, melyet minden lapnak meg kell tennie, de a »Képes Családi Lapok« azt lelkesedéssel teszi meg. A szép kiállításunkról egyet közölte a képeket, most pedig minden számban leírásokat közöl, pavilonként méltatva magyar műkincseink tárlatát. E leírások Miskolci Henrik tollából erednek. Ezenkívül minden számban közöl költeményeket, elbeszéléseket, regényeket, Laukai Gustáv, Tolnay Lajos dr., Dézsi Sándor, Maderspach Sándor, Károlyi Gyula stb. tollából. A »Képes Családi Lapok« kiadói hivatala (Budapest, Vadász-utca 14. sz.) mindenkinek szívesen küld mutatványsszámot.

Valahányszor a nagyszabású milleniumi emlékműből, a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) budapesti kiadócéggel megjelölő Szalay-Baróti-féle »Magyar Nemzet Történet-ből egy újabb füzet kerül a kezünkbe; azt mindannyiszor változatlanul élték érdeklődéssel lapozgatjuk. Most a diszmű negyvenötödik füzetet fekszik előttünk, mely Miksa király uralkodásának utolsó idejét és utóda Rudolf királynak első éveit beszéli el. E füzet még a szokottal is gazdagabb képdísz tekintetében. Van benne mint külön műmelléklet a Bethlen Gábor tudósai körében című, Madarász Viktor íestette szép és hatásos kép, továbbá a következő illusztrációk: Báthory István vértje és sisakja. — Rudolf király arcképe és aláírása. — Csata Sziszek mellett 1593-ban, Szinan basa. — Fülel megvétele 1593-ban. — Győr ostroma 1594-ben, Hardeck Ferdinánd gróf. — Hardeck gróf kivégzése. Komárom ostroma 1594-ben. — Báthory Kristóf arcképe és aláírása, Báthory István lengyel király ezüst érme, Báthory Zsigmond emlékérmé. — Báthory Zsigmond aláírása, Báthory Zsigmond arcképe.

A Kert folyó hó 1-én megjelent 17-ik száma az alábbi érdekes közleményeket foglalja magában: *Konyhakertészet.* Szilágyi János: A paradicsom termelése. Iváncsics István: A saláta és sóska téli művelése. Brambring Vilmos és Gobóczay Lajos: Nehány szó a »Kertészetünk nyomorúságá«-hoz. — *Gyümölcsészet.* Angyal Dezső: Clairgeau vajkörtéje. Zádor Gyula: Milyen legyen a gyümölcsfák alja? Hreblyai Emil: Jó alma-bor készítése. Dömötör László: A gyümölcs eltartása. — *Diszkertészet.* Kerka Antal: A pázsit trágyázásáról. Mauthner Ödön: Primula abconica grandiflora. K. O.: A viola (tevkoya) és az aranylakk cserépcultúrája. Iseman Keresztély: Az évelő phlox (Phlox decussata) tenyésztése. Gillemot Vilmos: Rózsaujdonság 1896-ban. — *Lugas.* Liebald Béni: A szőlőoltványok az első évben. — *Gép- és eszközeleltár.* Vitalyos: A nagy gyümölcsnek amerikai csomagolási módja. — *Rovartan.* Jablonowski József: A kéregrontó szúkról. — *Élősdiek.* Kunszt János: A rozsdá és az úszók. — *Tárca:* Mezriczky Elekné Szalay Alix: Az erkély s a tornác. — *Faiskola:* Deak Imre: A községi faiskolák versenyképességének okai. — B. Z. Miképen lehet a jegyenye és lucfenyőt egymástól megkülönböztetni?

Nyilttér.

(Az e rovathban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Hamisított fekete selyem. Egészünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből, és a hamisítás rögötn kiderült: mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély barna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szallónas lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagot telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha öszsze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G. (cs. k. udvarszállító) selyemgyára Zúrlchen,** hához szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öllönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteből. Svajcra címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Miután már türethetetlené váltak azon mindenféle alapltan és káros rámgofások, melyekkel időrdőre elhalmozottat, t. i. hogy a legszegényebb 1 frtos napidijas állásnál (a melytől is már megfosztatni celoztatam) jobbat elfogadni vonakodtam és így megferhetetlen vagyok stb., határozottan kijelentem, hogy az mind nem igaz, ennek egészen más bibéje van, és ez az, a mely miatt én nem lehetek szerencsés, számos kérelmeim dacára. 24 évi többrendű megyei szolgálatom teljesítése után semminemű jobb célt elérni; tisztelettel kérem kegyes barátaimat, legyenek szívesek engem nyomott igaz hazafit és családotom oltalmukba venni. **Kossuth Viktor.**

Nyilatkozat.

Folyó évi augusztus hó 19-ki keletti ruttkai postabélyegzővel ellátott Reichl János úrra Záthursára címzett, irógép- és a szabadelvű párt érdekében megírt névtelen levélben oly minősíthetlen sértések foglaltatnak személyeink ellen, melyek megfélelítő módon való megtorlása az illető szerzőnek a névtelenség burkában való elrejttségénél fogva nekünk más módon ezuttal lehetetlen lévén, felhívjuk azon aljasságáról máris tanuskodó levél szerzőjét, hogy ha nemtelen rágalmazói minőségének, milyennek mi őt nyilvánítjuk, még a gyávaság bélyegét magára süttetni nem akarja, előttünk fedezze fel.

Mosócon, 1896 évi augusztus 27-én.

**Baró Révay Ferenc,
Reichl János,
Ravasz Oszkár**

Chamotte-téglát

legtűzállóbb kazánbefalazásoknak, továbbá

Vicia villosa-t

(legdusább és legkorább tavaszi zöld takarmány)

őszl vetésnek

jutányos arakon ajánl

Schulz Lajos, Turóc-Szucsány.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-l-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobil és gőzcsaplógén-készletek 24, egész 12 óráig, továbbá járművek, szőlőgépek, tisztító-berendezések, konyhatek, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénnyújtók.

CO. UMBIA a legjobb sorvetőgépek, szeszkavók, repavók, kalkorizatorozók, daratók, álló-malmok

Fgyetesem acél-ékek 2 és 3 vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kathreiner-féle KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Mi a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Elkéteinte egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tisztá gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, as örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatóságí vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrel körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszersmind a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értékten hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre:

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi »Kathreiner«-t sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott ártékent eladni.

